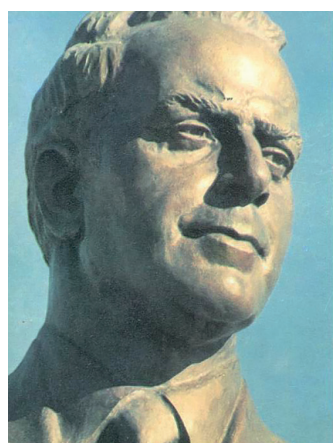

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

**Hər bir ölkə maliyyə
imkanlarından və
gündəmindən asılı
olaraq üzərinə düşən
vəzifəni yerinə
yetirməlidir**

Bax səh. 3

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

24 may
2024-cü il,
cümə
№ 092 (6678)
Qiyməti
60 qapık

**Əməkdaşlığımızın
tarixində yeni səhifə**

Hədəf bütün istiqamətlər üzrə fəal qarşılıqlı fəaliyyətdir

Bax səh. 2

**Sərhədlərin delimitasiyası
sülhə böyük ümidlər yaradır**

Postmüharibə mərhələsində Azərbaycanla Ermənistan arasında başlayan sülhyaratma prosesi müsbət irəliləyiş əldə edib. Qarşılıqlı razılaşma əsasında artıq iki ölkə arasında sərhədlərin demarkasiya və delimitasiya olunmasına start verilib. Diqqətçəkən ən mühüm məqamlardan biri də ondan ibarətdir ki, əvvəllər Fransa kimi havadarlarının təhriki ilə birmənalı şəkildə revanşizm mövqeyindən çıxış edən və silahlanmaya üstünlük verən, yeni müharibə hazırlıqları görən Ermənistandan indi tənzimləmə, sərhədlərin müəyyənləşdirilməsinin zəruriliyi ilə bağlı müsbət siqnallar gəlməkdədir. Eyni zamanda, Azərbaycanla Ermənistan arasında ikitərəfli müstəvidə aparılan danışıqlar, sərhədlərin müəyyənləşdirilməsinə start verilməsi dünyanın və regionun ayrı-ayrı dövlətləri tərəfindən də təqdir olunur. Bütün bunlar həm də iki ölkə arasında sülhə və təhlükəsizliyə xidmət edən etimad mühitinin möhkəmlənməsinə, sülh prosesinin...

Bax səh. 5

**YAP Mərkəzi Aparatında
görüş keçirilib**

Bax səh. 4

**Son 5 ildə büdcə xərcləri
50 faiz artıb..**

2023-cü ildə Azərbaycanda dövlət büdcəsinin icra edildiyi makroiqtisadi mühit qənaətbəxş olub, iqtisadiyyatda artım izlənilib, bu artım tamamilə qeyri-neft-qaz sektorunun hesabına təmin edilib. Bu barədə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili "2023-cü ilin dövlət büdcəsinin icrası haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı bildirib.

Ötən il Azərbaycanda 111,6 milyard manatlıq ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsalı proqnozlaşdırılısa da, faktiki rəqəm 123 milyard manat olub, ÜDM-in real artım tempi 1,1 faiz təşkil edib. Ölkədə adambaşına düşən ÜDM-in döyəri isə 0,5 faiz artımla 12,1 min manat olub. Qeyri-neft qaz sektoru üzrə ÜDM-in real artım tempi 3,7 faiz, payı 63,2 faiz, neft qaz sektoru üzrə ÜDM-in real artım tempi -1,7 faiz, payı 36,8 faiz olub. Neftin büdcə qiyməti 60 ABŞ dollarından götürülsə də, dünya bazarlarında bir...

Bax səh. 4

**Apostol Kilsəsinin Fransa
ilə əlaqələri üzə çıxır**

Dövlətçilik önəməsi və qavrayışı olmayan Ermənistanda kilsənin ideoloji üstünlüyü bütün dövrlərdə açıq şəkildə hiss edilib. Erməni Apostol Kilsəsi qarşıdurmaların kəskinləşməsi, əsassız ideyaların ortaya çıxarılması, qeyri-konstruktiv davranışların sərgilənməsi məsələsində aktiv rol alıb. Əslində mahiyyət etibarilə birləşdirici və sülhəradıcı funksiya daşımalı olan din Ermənistanda özünün ən ağır deqradasiyasına...

Bax səh. 6

**Klod Vislerin
"fransız üslubu"**

Hazırda Cənubi Qafqazda sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində mühüm addımlar atılır. Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması prosesi çərçivəsində aprelin 19-da sərhədlərin müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar əldə olunmuş razılaşma tərəfləri sülhə daha da yaxınlaşdırır. Azərbaycan qalib ölkə olmasına baxmayaraq, tezliklə sülh sazişinin imzalanmasının tərəfdarı olduğunu...

Bax səh. 6

**İqtisadiyyatımız 4
dəfədən çox böyüyüb**

Son 20 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı əhəmiyyətli inkişaf mərhələsi keçib, 4 dəfədən çox böyüyüb. Mərkəzi Bankın (MB) sədrinin I müavini Rəşad Orucov bildirib ki, həmin illər ərzində ölkəmiz özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub, makroiqtisadi dayanıqlılıq, iqtisadi artımın inklüzivliyi təmin edilib, cəmiyyətin həyat səviyyəsi xeyli yüksəldilib, infrastruktur müasirləşdirilib, iqtisadiyyatımızın institusional...

Bax səh. 4

Qadının kəşfi

Müəllif bu əsərin janrını "beş pərdədən ibarət roman" kimi müəyyənləşdirib. İdeyası 1897-ci ildə yaranısa da, əsər yalnız 1912-ci ildə, özü də vur-tut dörd aya qələmə alınıb. Bu pyes Nobel mükafatı laureatı Bernard Şounun yazdığı altmış üç dram əsərindən biridir. İrland əsilli Şou Şekspirdən sonra ən məşhur ingilis dramaturqudur. "Piqmalion" dünya şöhrətli dramaturqun ən çox səhnəyə qoyulmuş pyesidir. 1913-cü ildə Vyanada alman dilində, 1914-cü ildə isə əvvəlcə Nyu-Yorkda, ardınca Londonda səhnəyə...

Bax səh. 7

COP-29 beynəlxalq enerji koalisiyasını daha sıx birləşdirəcək

Bax səh. 5

Fransadan kollektiv Qərbə növbəti "zərbə"

Bax səh. 6

Əməkdaşlığımızın tarixində yeni səhifə

Hədəf bütün istiqamətlər üzrə fəal qarşılıqlı fəaliyyətdir

Azərbaycan Respublikasına dövlət səfərinə gələn Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmonun mayın 23-də rəsmi qarşılama mərasimi olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmonu qarşılayıb. Tacikistan Respublikasının və Azərbaycan Respublikasının Dövlət himnləri səsləndirilib. Azərbaycan nümayəndə heyəti Tacikistan Prezidentinə, Tacikistan nümayəndə heyəti isə Azərbaycan Prezidentinə təqdim olunub.

Daha sonra Prezident İlham Əliyevin Tacikistan Prezidenti Emoməli Rəhmon ilə təkbətək və geniş tərkibdə görüşü keçirilib. Görüşdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev görüşlərin müntəzəm xarakter daşıdığını bildirib: “Yüksək səviyyəli təmaslar müntəzəm xarakter daşıyır və bu gün biz Sizinlə həm ikitərəfli gündəliklə, həm də beynəlxalq, regional problemlərlə bağlı bir çox mühüm məsələlər üzrə məsləhətləşmələri və müzakirələri davam etdirdik. Aydındır ki, dövlət səfərinin xüsusi statusu var və bu, münasibətlərimizin bugünkü yüksək səviyyəsinin təzahürüdür. Həmçinin münasibətlərin inkişafında mühüm mərhələlərdən biri bu gün imzalayacağımız, bununla da münasibətlərimizin səviyyəsini rəsmi şəkildə yüksəldəcəyimiz Strateji Tərəfdaşlıq Bəyannaməsidir. Hərçənd qarşılıqlı münasibətlərin tarixinə və xarakterinə nəzər salsaq, onların çoxdan strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşdığını görürük”.

Dövlət başçısı vurğulayıb ki, bizim hədəfimiz bütün istiqamətlər üzrə fəal qarşılıqlı fəaliyyətdir: “İqtisadi xarakterli bir neçə sənəd imzalanıb. Bu gün nümayəndə heyətlərinin üzvləri ilə müzakirələr çərçivəsində əlaqələrimizə daha çox məzmun əlavə etmək üçün bu gün-

dəliyi ətraflı nəzərdən keçirəcəyik. Çünki ticarət döviyyəsinin statistik rəqəmləri ilə tanış olduqdan sonra, əlbəttə ki, onların hələlik bizi qane edə biləcəyini deyə bilmərik. Düşünürəm ki, bizim bu gün Sizinlə, sonra nümayəndə heyətlərinin üzvləri ilə artıq razılığa gəldiyimiz və müzakirə edəcəyimiz məsələlər ticarət döviyyəsinin artmasına kömək edəcək. Təbii ki, bizim müzakirə etdiyimiz mövzulardan biri də Tacikistanın və Azərbaycanın nəqliyyat-logistika infrastrukturunun yeni imkanlarının nəzərə alınması ilə nəqliyyat sektorunda əməkdaşlıqdır. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə söylərimizi birləşdirmək, addımlarımızı daha sıx əlaqələndirmək faydalı olacaq. Çünki Transxəzər nəqliyyat dəhlizi Avropa regionu və Mərkəzi Asiya regionu üçün getdikcə daha çox əhəmiyyət kəsb edir. Azərbaycan isə Avropa ilə Asiya-nın qovuşuğunda yerləşən birləşdirici ölkə kimi özünün nəqliyyat infrastrukturunu, əlbəttə ki, bu məsələdə mühüm rol oynayır”.

Çıxış edən Prezident Emoməli Rəhmon yüksək diqqətə və səmimi qonaqpərvərliyə görə təşəkkür edib və görüşlərin nəticələrinin ölkələrimizin əməkdaşlığını yeni inkişaf səviyyəsinə yüksəldəcəyinə əminliyini ifadə edib: “Azərbaycan Tacikistanın etibarlı dostu və tərəfdaşdır. Ölkələrimizi zamanın sınağından çıxmış münasibətlər birləşdirir. Bizim aktual regional və beynəlxalq məsələlərdə

mövqələrimiz eynidir. Ölkələrimizin xalqlarının daha da yaxınlaşmasına yönələn humanitar əlaqələr fəal inkişaf edir”.

Prezident Emoməli Rəhmon bildirib ki, verilən qərarlar müstəqilliyimizin bütün dövründə qarşılıqlı fəaliyyətimizin irəliləməsində əldə olunan uğurları daha da möhkəmləndirir. “Bu baxımdan qeyd etmək istərdim ki, bu prosesin başlanğıcını Azərbaycan xalqının Ümummillî Lideri, çox hörmətli Heydər Əlirza oğlu Əliyev qoyub. Əminəm ki, bu gün əldə ediləcək razılaşmalar qarşıda xalqlarımızın dərin maraqlarına cavab verəcək və Tacikistan-Azərbaycan münasibətlərinin möhkəm təməlinə çevriləcək” - deyərək Tacikistan dövlət başçısı vurğulayıb.

Sonra Prezident İlham Əliyevin və Prezident Emoməli Rəhmonun iştirakı ilə Azərbaycan-Tacikistan sənədlərinin imzalanması mərasimi olub. İki ölkənin dövlət başçısı “Azərbaycan Respublikası ilə Tacikistan Respublikası arasında strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannamə”ni imzalayıblar. Bundan başqa, “Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə

Tacikistan Respublikasının Sənaye və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi arasında Anlaşma Memorandumu”, “Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi ilə Tacikistan Respublikası Hökuməti yanında İcra Xidməti arasında məhkəmə aktlarının və digər orqanların aktlarının icrası sahəsində əməkdaşlıq haqqında Memorandum”, “Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ilə Tacikistan Respublikası Hökuməti yanında Ətraf Mühitin Mühafizəsi Komitəsi arasında ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında An-

verəcəklər”.

Prezident İlham Əliyev münasibətlərimizin xarakterini, ruhunu, həmçinin xalqlarımızın iradəsini əks etdirən Strateji Tərəfdaşlıq Bəyannaməsinin imzalandığını qeyd edib. Dövlət başçısı bildirib ki, Bəyannamə qarşılıqlı fəaliyyətin demək olar bütün sahələrini əhatə edir. Bu sənəddə qarşılıqlı dəstək və konkret nəticələrə diqqət ifadə olunub: “Biz sənaye kooperasiyası ilə bağlı məsələləri ətraflı müzakirə etdik və əminəm ki, haqqında danışdığımız məsələlər, hökumət üzvlərinə verilən tapşırıqlar ön qısa za-

laşma Memorandumu”, “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Tacikistan Respublikası Hökuməti arasında sənaye mülkiyyətinin mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş”, “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Tacikistan Respublikası Hökuməti arasında miqrasiya sahəsində əməkdaşlığa dair Saziş”, “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Tacikistan Respublikası Hökuməti arasında informasiyanın texniki mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş” imzalanıb.

İmzalanma mərasimindən sonra Prezident İlham Əliyev mətbuat bəyanatında bildirib ki, nümayəndə heyətləri üzvlərinin iştirakı ilə geniş tərkibdə, həmçinin təkbətək görüş əsnasında qarşılıqlı fəaliyyətimizlə bağlı məsələlərin geniş spektrini müzakirə edilib, sənaye kooperasiyası, humanitar sahədə əməkdaşlıq üzrə iqtisadi xarakterli bir çox layihənin reallaşdırılmasına dair hökumətimizin üzvlərinə konkret tapşırıqlar verilib: “İlin sonunda Emoməli Şaripoviç yenicən ölkəmizə səfər edəcək, biz bir daha bütün məsələləri nəzərdən keçirəcək və verilən tapşırıqların yerinə yetirilməsinə nəzarət

edəcəyik. Mən Tacikistan Prezidentini noyabrda keçiriləcək iqlim konfransında iştirakə dəvət etdim. Bu dəvət qəbul olundu. Biz bu beynəlxalq tədbirin keçirilməsinə fəal hazırlaşırıq və Tacikistanın aktiv iştirakını gözləyirik. Əminəm ki, tacik dostlarımız bu konfransın uğurla keçirilməsinə və yaxşı nəticələr əldə edilməsinə böyük töhfə

manda icra olunacaq. Nəqliyyat sektoru da diqqət mərkəzimizdə olub. Biz Orta Dəhlizi və onun bir hissəsi olan Transxəzər Nəqliyyat Dəhlizini Tacikistandan yüköndərlərlər üçün daha cəlbədicə etmək məqsədilə logistika əlaqələrinə dair məsələləri ətraflı nəzərdən keçirdik. Mən həmkarımıza məlumat verdim ki, Azərbaycan öz ərazisində bütün iri nəqliyyat və logistika layihələrini praktiki olaraq başa çatdırıb və bu gün müxtəlif istiqamətlərdə - Şərqdən Qərbə və əks istiqamətdə, Şimaldan Cənuba və əks istiqamətdə böyük həcmdə yükləri qəbul etməyə hazırdır”.

Prezident İlham Əliyev həmçinin geosiyasi dəyişikliklərin, dünyadakı vəziyyətin, regionlarımızdakı şərait ilə bağlı məsələlərin müzakirə edildiyini söyləyib. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, biz təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirilməsi və bu sahədə əməkdaşlığın inkişafı, təhsil, mədəniyyət və kənd təsərrüfatı ilə bağlı məsələləri ətraflı nəzərdən keçirdik. “Başqa sözlə, hətta ölkələrimizin nümayəndə heyətlərinin tərkibi də geniş gündəmdən xəbər verir. Amma, əlbəttə, əsas olan münasibətlərimizdəki səmimiyyət, Tacikistanla Azərbaycan arasındakı münasibətlərin dostluq, qardaşlıq xarakteri, təbii ki, dövlət başçıların şəxsi təmaslarıdır. Keçən il mən Tacikistanda iki dəfə - həm dövlət səfərində oldum, həm də Emoməli Şaripoviç məni Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıların Zirvə görüşünə fəxri qonaq qismində dəvət etdi. Həmçinin ötən il biz BMT-nin Mərkəzi Asiya İqtisadiyyatları üzrə Xüsusi Programının - SPECA-nın Sammitini keçirdik və Emoməli Şaripoviç ölkəmizə səfər etdi. Yəni, bizim Tacikistan və Azərbaycanda müntəzəm təmaslarımız, - hələ beynəlxalq tədbirlər çərçivəsində keçirilən görüşləri demirəm, - əlbəttə

davamı 3-cü səhifədə

Əməkdaşlığımızın tarixində yeni səhifə Hədəf bütün istiqamətlər üzrə fəal qarşılıqlı fəaliyyətdir

əvvəli 2-ci səhifədə

ki, qarşılıqlı fəaliyyətimizin ən mühüm amildir, münasibətlərin konkret olaraq zənginləşməsi üçün bütün sahələrə güclü təkan verir”, - deyən Prezident İlham Əliyev vurğulayıb.

Çıxış edən Tacikistan Prezidenti regionun ən böyük sənaye, iqtisadi və elmi-texniki mərkəzlərindən biri olan qədim tarixə malik gözəl Bakı şəhərini növbəti dəfə ziyarət etdiyi üçün çox şad olduğunu bildirib. Emoməli Rəhmon görüşlərin Tacikistan-Azərbaycan dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinə xas konstruktiv və etimad mühitində keçdiyini deyib. Qeyd edib ki, danışıqlar zamanı iki ölkə arasındakı münasibətlərin bütün kompleksi ətraflı müzakirə edilib, bu münasibətlərin uzunmüddətli inkişafının təməlini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirən bir sıra vacib razılaşmalar əldə edilib: “Bu gün biz dövlətlərarası münasibətlərimizin səviyyəsini strateji tərəfdaşlığa yüksəldən tarixi qərar qəbul etmişik. Bu qərar şübhəsiz ki, əməkdaşlığımızın tarixində yeni səhifə açır. Öz növbəmdə müntəzəm siyasi dialoqun bütün səviyyələrdə aparılmasının vacibliyini vurğulamaq istərdim. Tacikistanda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev

vin ölkələrimizin ikitərəfli münasibətlərinin inkişafına şəxsi töhfəsi yüksək qiymətləndirilir. Danışıqlar zamanı Azərbaycan Prezidentinin Tacikistana ötən ilki dövlət səfəri

mızın inkişafı diqqət mərkəzində saxlanıldı. Ölkələrimizin hökumətlərinə 2025-ci ilədək hökumətlərimiz arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Tədbirlər Planının tam icrasına

zamanı əldə edilmiş razılaşmaların əməli surətdə həyata keçirilməsi məsələlərinə xüsusi diqqət yetirildi. İqtisadi-ticarəti sahədə əməkdaşlığı

ciddi nəzarət etmək tapşırıldı. İqtisadi-ticarəti əməkdaşlıq məsələləri üzrə Birgə hökumətlərarası komissiya daha səmərəli işləməsi məqsədilə biz onu həmsədrlər səviyyəsindən Baş nazirlərin müavirləri səviyyəsinə qaldırmağı təklif etdik”.

Tacikistan prezidenti bildirib ki, danışıqlar zamanı bir daha Azərbaycan şirkətlərinin və maliyyə qurumlarının Tacikistanda layihə və proqramların həyata keçirilməsində iştirak imkanlarını prioritet qaydada nəzərdən keçirməyə hazır olduğunu bildirilib. Bakı səfəri çərçivəsində keçirilən biznes-forum tərəflərin iqtisadi-ticarəti əlaqələrini inkişaf etdirmək üçün geniş imkanlara malik olduqlarını göstərdi. “Ümidvaram ki, onun nəticələri bu gün imzalanmış ikitərəfli sənədlərlə yanaşı, bu istiqamətdəki əməkdaşlığımıza da təkan verəcək. Qeyd etmək lazımdır ki, forum çərçivəsində im-

zalanmış kommersiya müqavilələrinin və sazişlərin ümumi məbləği bütövlükdə 700 milyon ABŞ dollarından çox olub. Müvafiq nazirliklərə və idarələrə ölkələrimiz arasında ticarət döviyyəsinin artırılması məqsədilə qarşılıqlı tədarük olunan malların nomenklaturasının genişləndirilməsinə yeni yanaşmaların hazırlanması üçün konkret tapşırıqlar verildi. Danışıqlar zamanı biz aqrar sahəyə də xüsusi diqqət yetirdik. Biz turizm sahəsində əməkdaşlığın inkişafına dair Yol Xəritəsinin imzalanmasını alqışladıq. Bununla bağlı müvafiq qurumlara paytaxtlarımız arasında birbaşa aviareyslərin bərpası üçün tədbirlərin görülməsi tapşırıldı. Nəqliyyat və kommunikasiya sahələrinə xüsusi diqqət yetirildi. Tacikistanın dövlət və kommersiya strukturlarının

Azərbaycan ərazisindən yük daşımalarının həcmının artması tendensiyasını məmnunluqla qeyd etdik. Tacikistanın yük daşıyıcılarına məqbul tranzit tarifləri təqdim etdi-

yinə görə Azərbaycan tərəfinə minnətdarlığımızı bildirdik. Danışıqlarımızda mədəni-humanitar əməkdaşlıq məsələsi də mühüm yer tutdu” - deyən Emoməli Rəhmon bildirib ki, danışıqlar zamanı təhlükəsizliklə bağlı risklər və təhdidlər müzakirə edilib. Dövlət başçısı vurğulayıb ki, Tacikistan bütün ziddiyyətlərin və münaqişələrin sülh yolu ilə həllinin tərəfdarıdır: “Biz Azərbaycanla təhlükəsizlik sahəsində səmərəli əməkdaşlığın səviyyəsindən və məzmunundan məmnunluğumuzu bildiririk. Bu baxımdan, terrorizmə və ekstremizmə, radikalizmin təzahürlərinə, transmilli müəssisənin cənaətkarlığına, o cümlədən kibercinəyətə qarşı qarşı mübarizəyə mühüm yer ayırıraq. Bu xətt üzrə xüsusi xidmət orqanlarının və ixtisaslaşdırılmış digər idarələrin fəaliyyətinin əlaqələndirilməsinin gücləndirilməsini zəruri hesab edirik.

Beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində ölkələrimizin təşəbbüslərinin qarşılıqlı şəkildə dəstəklənməsi təcrübəsinin davam etdirilməsinin tərəfdarı olduğumuzu bildirdik. Azərbaycanın bu il BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının növbəti sessiyasını (COP29) keçirməsi ilə bağlı qərarını alqışlayırıq. Vurğulamaq istərdim ki, biz Tacikistan-Azərbaycan münasibətlərinin inkişaf perspektivlərinə nikbin baxırıq”.

Tacikistan Prezidenti onu da bildirib ki, konstruktiv dialoqu davam etdirmək məqsədilə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi Tacikistana səfərə dəvət edib.

Bütün tərəflərin özlərini rahat hiss etdiyi bir mühit yaratmaq istəyirik

Prezident İlham Əliyev: COP üçün yenilik olan bir təşəbbüs bizim tərəfimizdən irəli sürülmüşdür

və sadəcə, müzakirə olunmayacaq?

Prezident İlham Əliyev: Biz bütün tərəflərin özlərini rahat hiss etdiyi bir mühit yaratmaq istəyirik. Bizim Qoşulmama Hərəkatında körpü rolunu oynamaqda böyük təcrübəmiz var. Bildiyiniz kimi, Hərəkata dörd il sədrlik etdik. Hesab edirik ki, 120 üzv ölkə ilə biz haqq-qəton də böyük tərəqqiyə nail olduq. Biz Avropa

həmrəyliyi, ortaq məsuliyyəti necə gücləndirməliyik və iqlim dəyişikliyi məsələləri ilə bağlı müəyyən inamsızlığı necə azaltmalıyıq? Çünki siz fərqli ideyaları, fərqli fikirləri bilirsiniz.

Müxbir: Qazıntı yanacağı ideyası ötən il BƏƏ-də keçirilən COP28-də üstünlük təşkil edirdi. Bilmək istərdim ki, Sizin fikrinizcə, COP tarixində qazıntı yanacağı hasil edən ölkənin dəyişikliklərin edilməsi və keçid prosesində aparıcı rola malik olması müsbət hadisə olaraq qiymətləndirilmir?

Prezident İlham Əliyev: Biz məhz buna nail olmağa çalışırıq. Konfransda verdiyim mesajlardan biri də o idi ki, bizi malik olduğularımıza görə mühakimə etməyin. Bizi onlardan necə istifadə etdiyimizə, gündəməmizə görə mühakimə edin. Avropadakı, Qoşulmama Hərəkatındakı iştirakımızla bağlı dediklərimdən əlavə, həmçinin bir məsələni də anlamaq vacibdir ki, biz həm də OPEC+ üzv ölkəsiyik. Biz COP-dan əvvəl daha çox maliyyələşməni təmin etmək üçün Azərbaycan və neft hasil edən digər ölkələrin hansı əlavə töhfələri ola bilər kimi həmrəylik paketini yaratmaq üçün bir çox neft hasil edən ölkələrlə işləyirik. Hesab edirik ki, neft hasil edən ölkələr, xüsusilə neftin qiyməti yüksək olan da problemin öhdəsindən gəlmək üçün daha çox ödəniş etməli və daha çox töhfə verməlidir. Hesab edirik ki, həmrəylik maliyyələşmənin

və necə uğur qazanacağımızın ayrılmaz hissəsidir.

Müxbir: COP29-un davamlı mirası olaraq nəyi görmək istərdiniz?

Prezident İlham Əliyev: Əgər yaşıllıq dünyaya doğru əlavə və davamlı olan konkret addımlar ata bilsək, bu, ən vacib miras olacaq. Eyni zamanda, bildiyiniz kimi COP üçün yenilik olan bir təşəbbüs bizim tərəfimizdən irəli sürülmüşdür. Üçlük, üç ölkə mexanizminin yaradılması. Burada məqsəd bu üçtərəfli əməkdaşlıq formatını yaratmaq üçün BƏƏ-nin, Azərbaycanın və sonra Braziliyanın təcrübəsindən istifadə etməkdir. Çünki hər üç ölkə müxtəlif regional, iqtisadi, siyasi və sair məsələlərdə iştirak edir. Beləliklə, biz qarşılıqlı sözlər, həmrəylik göstərməli, bir-birimizi günahlandırmağı dayandırmalıyıq. Nefti olmayan ölkələr nefti olan ölkələrlə ittiham etməməlidir, kiçik və inkişaf etməkdə olan ölkələr inkişaf etmiş böyük ölkələrə “siz iqlim fəlakətinə görə məsuliyyət daşıyırsınız” deməklə onlara qarşı tələblər irəli sürməməlidirlər. Beləliklə, bu, diplomatiya, siyasətdir, maliyyədir və əlbəttə ki, ev sahibi ölkəsi kimi biz bunun üçün bir platforma yarada bilərik.

Müxbir: Cənab Prezident, Sizinlə söhbət etmək çox idi. Bu gün bizə vaxt ayırdığınıza görə çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ olun.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “Euronews” televiziyasına müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprel 26-da Almaniyanın paytaxtı Berlində keçirilən “15-ci Petersberq İqlim Dialoqu”nın Yüksək Səviyyəli Seqmentində iştirakı zamanı “Euronews” telekanalına müsahibə verib.

AZƏRTAC həmin müsahibəni təqdim edir.

Müxbir: Prezident Əliyev, Sizinlə söhbət etmək həmişə olduğu kimi çox xoşdur. Biz Berlində, Petersberq İqlim Dialoqu tədbirindəyik. Bu, haqq-qəton də COP29-a aparan yolun başlanğıcıdır. Yəqin ki, komandanız çox həyəcanlıdır. Bülki COP-dan nə gözləyə bilərsiniz, hansı məsələlər icra olunacaq

İttifaqına üzv olan ölkələrlə fəal işləyirik. Bu gün konfransda dediyim kimi üzv ölkələrin doqquzu il strateji tərəfdaşlıq haqqında Bəyannaməni imzalamışdır və qəbul etmişik. Digər sözlə, Qlobal Cənub və Qərbi və iqlim dəyişikliyi məsələlərinin öhdəsindən gəlmək üçün birlikdə bu prosedə necə iştirak etməliyik,

YAP Mərkəzi Aparatında görüş keçirilib

Mayın 23-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında YAP Gənclər Birliyinin üzvləri ilə ölkəmizdə səfərdə olan Türkiyənin Anadolu Aslanları İş Adamları Dərnəyi Gənclər Təşkilatının nümayəndə heyəti arasında görüş keçirilib.

Qonaqları salamlayan YAP Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamov Azərbaycanla Türkiyənin "bir millət, iki dövlət" fəlsəfəsinə əsaslanan dostluq, qardaşlıq və strateji mütəfəqilik münasibətlərinin zirvədə olduğunu bildirib. O, iki ölkənin liderləri - Prezident İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın məqsədyönlü siyasəti nəticəsində bütün sahələrdə əlaqələrin yüksələn xətt üzrə inkişaf etdiyini, milli maraqlarımızın uğurla təmin olunduğunu diqqətə çatdırıb. YAP Gənclər Birliyinin sədri bu amilin iki ölkə gənclərinin də sıx təmasları və əməkdaşlığı üçün mühüm bünövrə yaratdığını diqqətə çatdırıb.

İki qardaş ölkənin hakim partiyaları arasında əlaqələrin Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin inkişafına önəmli töhfələr verdiyini vurğulayan B.İslamov 2021-ci ilin iyun ayında YAP Södrinin müavini-Mərkəzi Apa-

ratın rəhbəri Tahir Budaqovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Ankara səfəri zamanı YAP ilə AK Parti arasında Əməkdaşlıq Protokolu-nun imzalanmasının əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb. O, hər iki partiyanın gəncləri arasında fəal əməkdaşlığın mövcud olduğunu söyləyib.

Görüşdə Türkiyənin Anadolu Aslanları İş Adamları Dərnəyi Gənclər Təşkilatının rəhbəri Abdullah Uçan ölkəmizə səfərdən məmnunluğunu bildirib. Səfər çərçivəsində keçirilən görüşlərin əhəmiyyətindən bəhs edən A.Uçan rəhbərlik etdiyi qurumun fəaliyyəti barədə məlumat verib və təşkilatın öz sıralarında gənc iş adamlarını birləşdirdiyini qeyd edib. O, bir millətin iki dövləti olan Azərbaycan ilə Türkiyənin gəncləri arasında dostluq və qardaşlıq prinsipinə əsaslanan işbirliyinin parlaq perspektivlərə malik olduğunu bildirib.

Görüş iştirakçıları iki qardaş ölkənin gənclərinin Türkiyə-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafına layiqli töhfə vermək əzmində olduqlarını vurğulayıblar.

Sonda qarşılıqlı hədiyyələr təqdim olunub və xatirə fotosu çəkdirilib.

Son 5 ildə büdcə xərcləri 50 faiz artıb..

Qlobal bazarlarda təhdidedici rol oynayan inflyasiya Azərbaycanda sabitdir

2023-cü ildə Azərbaycanda dövlət büdcəsinin icra edildiyi makroiqtisadi mühit qənaətbəxş olub, iqtisadiyyatda artım izlənilib, bu artım tamamilə qeyri-neft-qaz sektorunun hesabına təmin edilib. Bu barədə Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili "2023-cü ilin dövlət büdcəsinin icrası haqqında" qanun layihəsinin müzakirəsi zamanı bildirib.

Ötən il Azərbaycanda 111,6 milyard manatlıq ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsalı proqnozlaşdırılsa da, faktiki rəqəm 123 milyard manat olub, ÜDM-in real artım tempi 1,1 faiz təşkil edib. Ölkədə adambaşına düşən ÜDM-in dəyəri isə 0,5 faiz artımla 12,1 min manat olub. Qeyri-neft qaz sektoru üzrə ÜDM-in real artım tempi 3,7 faiz, payı 63,2 faiz, neft qaz sektoru üzrə ÜDM-in real artım tempi -1,7 faiz, payı 36,8 faiz olub. Neftin büdcə qiyməti 60 ABŞ dollarından götürüldə də, dünya bazarlarında bir barelinin orta illik qiyməti 43,5 faiz çox - 86,1 dolları təşkil edib. Azərbaycanda əhalinin nominal gəliri 12,8 faiz artaraq 78,1 milyard manat olub.

Azərbaycan qlobal iqtisadi sistemin bir parçası kimi davamlı olaraq qlobal proseslərin təsirlərinə açıqdır və hansısa xarici amil ölkəmizin iqtisadi-maliyyə sektorlarına təsir edir. Ötən il qlobal mü-rəkkəb geosiyasi risklərin davam etdiyi

şəraitdə gözlənilən iqtisadi təhdidlərə baxmayaraq, beynəlxalq iqtisadi konyuktura ölkəmizə mənfi təsir etməyib. Əksinə, qlobal bazar və birja amilləri ölkəmizə müsbət təsir etməklə əlavə gəlir əldə etməsinə səbəb olub. Belə ki, 2023-cü ildə "Azeri Light" markalı Azərbaycan neftinin 1 bareli orta hesabla 86 dollarına satılıb, bu da tədiyyə balansının cari vəziyyətini möhkəmləndirib, eyni zamanda, valyuta ehtiyatlarımızın artmasına imkan verib. Ən mühüm məqamlardan biri isə qlobal bazarlarda təhdidedici rol oynayan inflyasiya Azərbaycanda mal və xidmətlərin bahalaşmasını təhrik etməyib, sabitləşib. Bunun da əsas səbəblərindən biri hökumətin yürütdüyü çevik tədbirlər hesabına mümkün olub və inflyasiya birrə-qəmli səviyyəyə endirilib.

Sözsüz ki, ölkəmizin iqtisadi imkanlarının artması güclü maliyyə təminatını formalaşdırıb və bu, özünü fiskal göstəricilərdə də nümayiş etdirib. Belə ki, ötən il büdcənin həm gəlirləri, həm də xərclərində əhəmiyyətli artımlar olub. Büdcənin gəlirləri 35 milyard 574,8 milyon manat təşkil edib ki, bu da 2022-ci ilə müqayisədə 16 faiz artım deməkdir. Büdcənin xərcləri isə 36 milyard 458,5 milyon manat təşkil edib ki, bu da əvvəlki ilə müqayisədə 13,5 faiz çoxdur.

Büdcədə fiskal yük əsas etibarilə

vergi orqanlarının üzərinə düşüb. Demək olar ki, bütün vergi növləri üzrə yığımlarda əhəmiyyətli artımlar qeydə alınıb. Nəticədə vergi yığımlarının artması sayəsində büdcə gəlirlərinin maliyyə təminatı daha da möhkəmlənib və ən mühüm amil isə ondan ibarətdir ki, ali maliyyə sənədi neft yığımlarına deyil, qeyri-neft yığımlarına söykənərək böyüyüb. Belə ki, ötən il neft-qaz ÜDM-i 45 milyard 344 milyon manata bərabər olub ki, bununla da sektorda real ifadədə 1,8 faiz azalma qeydə alınıb.

2023-cü ilin büdcə xərclərinin əsas istiqaməti işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası ilə bağlı olub. Bu sahə üzrə ümumilikdə dövlət büdcəsinin bütün bölmələrindən (ehtiyat fondlar da daxil olmaqla) yönəldilmiş xərclərin həcmi 5 milyard 581 milyon manat

olub. İkinci prioritet istiqamət olan hər ölkənin müdafiə potensialının gücləndirilməsi və Silahlı Qüvvələrin maddi-texniki təminatının daha da yaxşılaşdırılması xərclərinin məbləği dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu xərcləri, ehtiyat fondlar və digər ehtiyat vəsaitlərlə birgə 7,2 milyard manat təşkil edib. Bu, büdcə xərclərinin 19,9 faizi deməkdir. Müdafiə və milli təhlükəsizlik xərclərinin həcmi 2022-ci ilə müqayisədə 1 milyard 560,5 milyon manat və ya 27,4 faiz çox olub.

Ötən ilin büdcə xərclərinin artımı hesabına digər prioritet istiqamətlər olan sosial-yol layihələr, investisiya proqramları, zəruri infrastrukturların yaradılması üzrə tədbirlərin də maliyyələşdirilməsi üçün əlavə maliyyə təminatları yaradılıb. Azərbaycanın ərzaq təhlükəsizliyi strategiyası ilə bağlı tədbirlər də diqqətdə saxlanılıb və ərzaq məhsullarının yerli istehsalının sənayenin xammalına və əhalinin yeyinti məhsullarına olan tələbatın ödənilməsi üçün 6 strateji hədəf müəyyənləşdirilib. Həmin hədəf tədbirlərinin icrası məqsədilə 7 proqramın, 17 subproqramın və 26

tədbirin həyata keçirilməsinə 950 milyon manata yaxın vəsait yönəldilib. Struktura görə ötən ilin dövlət büdcəsi xərclərinin 55,6 faizi cari xərclər, 41,2 faizi əsaslı xərclər, 3,2 faizi dövlət borcu və öhdəlikləri ilə bağlı xərclər təşkil edib.

Göründüyü kimi büdcənin gəlir və xərcləri hər il orta hesabla 10-12 faiz artmaqla bir çox ölkələrin ümumi büdcə gəlirlərinin orta göstəricisini üstələyir. Bu da Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadi gücünün, sağlam maliyyə qabiliyyətinin göstəricisidir. Ümumiyyətlə, son 5 ildə dövlət büdcəsinin xərcləri 12 milyard 32 milyon manat və yaxud 50 faizədən artıb. Bu, kifayət qədər əhəmiyyətli bir artım sayıla bilər.

İqtisadiyyatımız 4 dəfədən çox böyüyüb

Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatının 65 faizindən çoxu Azərbaycanın payına düşür

Son 20 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı əhəmiyyətli inkişaf mərhələsi keçib, 4 dəfədən çox böyüyüb. Mərkəzi Bankın (MB) sədrinin I müavini Rəşad Orucov bildirib ki, həmin illər ərzində ölkəmiz özünün yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub, makroiqtisadi dayanıqlılıq, iqtisadi artımın inklüzivliyi təmin edilib, cəmiyyətin həyat səviyyəsi xeyli yüksəldilib, infrastruktur müasirləşdirilib, iqtisadiyyatımızın institusional mühiti xeyli yaxşılaşdırılıb. Azərbaycan maliyyə bazarları da son illər davamlı olaraq inkişaf edib, maliyyə sektorunun inkişafı dayanıqlı maliyyə axınları üçün ekosistemin inkişafına imkan yaradıb.

Sözsüz ki, artan maliyyə imkanları Azərbaycanın dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi ilə yanaşı, ölkənin bir nömrəli müqəddəs vəzifəsi olan işğaldakı torpaqların düşmən təhdadından azad edilməsinin

də də əsaslı rol oynayıb. Belə ki, son 20 ildə təkə hərbi-müdafiə xərcləri 35 dəfəyə yaxın artıb. 2003-cü ildə 150 milyon manat olan hərbi xərclərin büdcədəki payı 2023-cü ildə 5,3 milyard manatı üstələyib. Məhz bu güclü iqtisadi-maliyyə arxitekturası üzərində rəşadətli Ordu qurulmuş və 44 günlük Vətən müharibəsində parlaq Qələbə qazanılmış, 2023-cü ilin sentyabr ayında bir günlük lokal antiterror əməliyyatları nəti-cəsində münəqişənin son akkordu da tamamlandı.

2003-cü ildən sonrakı dövrdə Azərbaycan iqtisadiyyatı həm struktur, həm də inkişaf meyarları baxımından yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoydu, regionlarda infrastrukturun bərpası və inkişafı, əhalinin kommunal xidmətlərlə, o cümlədən elektrik enerjisi, qaz və su ilə təchizatının yaxşılaşdırılması, səhiyyə və təhsil müəssisələrinin tikintisi, regionların sorvətlərindən və təbii şəraitindən səmərəli istifadə edilməsi kənd təsərrüfatı məhsullarının, qeyri-neft sənaye sahələrinin, o cümlədən emal sənayesinin istehsalına əhəmiyyətli tökən verdi. Eyni zamanda, Dövlət proqramlarının icrası etibarilə biznes mühitinin möhkəmlənməsinə və milli sahibkarlıq təbəqəsinin artan gücü sayəsində ixracəyönlü məhsul istehsalının və qeyri-neft iqtisadiyyatında əlavə dəyəri for-

malaşdırın mənbələrin böyüməsinə, bölgələrdə ən müasir rəqəbatədavamlı istehsal, xidmət və emal müəssisələrinin sayının artırılması sayəsində əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəlməsinə və nəticə etibarilə sosial rifahın güclənməsinə və yoxsulluğun səviyyəsinin azalmasına səbəb olub.

Azərbaycan hazırda Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatının lokomotividir. Bu regionda Azərbaycan ÜDM-in həcmində görə, lider və şəksiz mövqeyə sahibdir. Ölkəmizdə ÜDM 68 milyard dollar, Ermenistanda 16 milyard dollar, Gürcüstanda isə 19 milyard dollar təşkil edib. Cənubi Qafqaz iqtisadiyyatının ümumi həcmi 104 milyard dollar təşkil edir ki, onun 65 faizindən çoxu Azərbaycanın payına düşür. Maliyyə-büdcə ehtiyatlarının böyük əksəriyyəti də Azərbaycanın səərəmcamındadır. 2024-cü il üzrə Cənubi Qafqaz ölkələrinin birlikdə büdcə xərcləri 38 milyard dollar təşkil edir ki, onun 22 milyard dolları və ya 60 faizi Azərbaycanın, qalan 40 faizi 2 ölkənin payına düşür. Bu isə bölgədəki iqtisadi-fiskal mənbələrin əsas mərkəzi kimi Azərbaycanın xüsusi üstün paya malik olduğunu göstərir.

Hazırda isə Azərbaycan yeni iqtisadi çağırışlar əsasında öz milli inkişaf hədəflərini müəyyənləşdirib. 2030-cu ilə qədər müəyyən edilmiş sosial-iqtisadi inkişaf prioritetləri 5 sütuna söykənir.

1. Dayanıqlı artan rəqəbatqabiliyyətli

iqtisadiyyat; 2. Dinamik, inklüziv və sosial ədalətə əsaslanan cəmiyyət; 3. Rəqəbatlı insan kapitalı və müasir innovasiyalar məkanı; 4. İşğaldan azad olunmuş ərazilərə bəy-yük qayıdış; 5. Təmiz ətraf mühit və "yaşıl artım" ölkəsi.

Bu prioritetlərin gerçəkləşməsi üçün ölkə iqtisadiyyatının qarşısında yeni nəsil struktur islahatları, iqtisadi artımın qeyri-neft mənbələrinin hərəkətə gətirilməsi, milli iqtisadiyyatın innovasiya yönümlüyünün gücləndirilməsi əsas tələblərdəndir.

Buna ölkənin imkanları və iqtisadi potensialı adekvatdır?

Yaxın beşillik proqnozlara əsasən, Azərbaycan iqtisadiyyatında iqtisadi artımın əsas mənbəyi qeyri-neft gəlirləri olacaq və məhz həmin resurslar əsasında ÜDM-in həcmi 135,6 milyard manata çatacağı gözlənilir. Belə ki, ÜDM-də 2023-cü il üzrə qeyri-neft gəlirlərinin 77,6 milyard manat və ya 64,9 faiz, 2024-cü ildə 84,2 milyard manat və ya 71,1 faiz təşkil edəcəyi gözlənilir. 2027-ci ildə isə bu rəqəmin 106,8 milyard manat və ya 78,7 faizə çatacağı proqnozlaşdırılır.

Bunun üçün əsas maliyyə yükü qeyri-neft sektorunun üzərinə düşür və neftin yerini dolduracaq dayanıqlı potensialların səfərbər olunması əsas xətt təşkil edir.

Həmin mənbələrin döviyyəyə gətirilməsi üçün "kölgə iqtisadiyyatı"nın təzahürləri olan qeyri-rəsmi yığım bloklarının döviyyəyə cəlb edilməsi zəruridir. Ticarət, xidmət, turizm, tikinti sektorlarında hələ də on minlərlə şəxsin əmək müqaviləsi olmadan, qeyri-leqal çalışdığı bəllidir, son 5 ildə vergi və sosial müdafiə orqanları əmək bazarında iş yerlərinin rəsmiləşdirilməsi sayəsində 340 mindən çox əmək müqaviləsinin bağlanmasını təmin edib ki, bu da yuxarıda vurğuladığımız sektorlarda döviyyəyə "ağardılması" və şəffaflıq sayəsində həm vergi, həm də sosial yığımın həcmi artırır. Qeyri-neft sektorundan digər gəlir mənbələrindən biri kimi dövlət mülkiyyətində olan əmlakın özəlləşdirilməsi və icarəyə verilməsindən daxilolmaların həcmi də artırmaq mümkündür. Eləcə də, səhmlərdə dövlətin payı olan müəssisələrdən alınan dividendlər üzrə daxilolmaların da artımı üçün kifayət qədər mənbələr mövcuddur. Həmin sektordan illik büdcəyə yığım 550 milyon manat təşkil edir, halbuki bu müəssisələrin dividend ödənişlərinin məbləğinin ən azı 40-50 faiz artımı mümkündür.

Qarşıdakı dövrdə Azərbaycanın ümumi iqtisadi inkişafında və qeyri-neft sektoru üzrə gəlirlərin yüksək artımında əsas mənbələrdən biri kimi işğaldan azad edilmiş ərazilərin ölkə iqtisadiyyatına reinteqrasiyası da mühüm rol oynayacaqdır.

COP-29 beynəlxalq enerji koalisiyasını daha sıx birləşdirəcək

Azərbaycan bu strateji məqsəd ətrafında sıx əməkdaşlıq imkanları yaradıb

Neft ixrac edən Ölkələr Təşkilatının (OPEC) Vyanada keçirilən yüksək səviyyəli dialoqunda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) fikir mübadiləsi aparılıb. OPEC-in Baş katibi Haysam əl-Qays və COP29-a ev sahibliyi edəcək Azərbaycanın hazırlıq işlərinə yüksək dəyərləndirib və bu istiqamətdə ölkəmizə bütün lazımı dəstək göstərmək niyyətini ifadə edib. COP29-un ölkələr arasında səmərəli əməkdaşlığa yol açacağına əmin olduğunu deyən Baş katib kartel ölkələri ilə yanaşı, qeyri-OPEC ölkələrinin də COP29-a xüsusi diqqət yetirdiyini vurğulayaraq bütün enerji koalisiyası üzvlərinin Azərbaycanla bu strateji məqsəd ətrafında sıx əməkdaşlıq imkanlarını səfərbər etməyə hazır olduğunu diqqətə çatdırıb.

OPEC-Azərbaycan münasibətlərinin “qızıl era”sı yaşanır...

Haysam əl-Qays qeyd edib ki, Azərbaycan-OPEC əməkdaşlığı etibarlı bir körpü rolunu oynayır, ötən dövrdə kartel lin həyata keçirdiyi enerji siyasətinə öz dərin töhfəsini verən Azərbaycan global enerji bazarında öz məsuliyyətini dərk edərək bütün öhdəliklərini layiqincə yerinə yetirib. Azərbaycan hər zaman enerji amilinə yalnız iqtisadi kontekstdən yanaşaraq rifah və həmrəylik ruhunda addımlar atıb, ən çətin zamanlarda global enerji təchizatlarının şəxələndirilməsində səylərini əsirgəməyib. OPEC-lə Əməkdaşlıq Bəyannaməsi Xartiyası çərçivəsində davam edən əməkdaşlıq ən yüksək mərhələyə çatıb və hazırda OPEC-Azərbaycan münasibətlərinin “qızıl era”sı yaşanır.

OPEC-in Baş katibi Azərbaycanın etibarlı və sədiq enerji partnyoru kimi hazırda global alyansın bütün üzvlərinin hörmətini qazandığını və yeni başlayan “yaşıl hidrogen” proqramlarında fəal iştirakına beynəlxalq dəstəyini artdığını xatırladı. Bu həmrəylik platformasında Azərbaycan dəstək verən bütün ölkələr kimi OPEC və qeyri-OPEC ölkələri də COP29-a inklüziv yanaşma əsasında maliyyə və sərmayə imkanlarını əsirgəməyəcək.

“Yaşıl enerji” sektorunda sərmayə koalisiyası genişlənir...

OPEC ölkələri Azərbaycanın “yaşıl enerji” imkanlarını da

yüksək qiymətləndirir və Azərbaycan hökumətinin “yaşıl enerji”yə keçid strategiyasını təqdir edərək ortamüddətli dövrdə hidroenerji ixracında Avropanın ən etibarlı tərəfdaşlarından biri olacağını proqnozlaşdırır. Təşkilat rəhbəri

ölkəmizdə bərpa olunan enerji mənbələrinin istehsalı və bu sahənin inkişaf etdirilməsində xarici sərmayəçiləri təşviq etmək, Yaxın Şərq və Ərəb körfəzi ölkələrinin bərpa olunan enerji üzrə nüfuzlu şirkətlərini Azərbaycana cəlb etməkdə əlaqələndirici rol oynamaq niyyətini bildirib. Yeri gəlmişkən, körfəz ölkələrindən Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin “Masdar”, Səudiyyə Ərəbistanının “ACWA Power” şirkətləri ilə bərpa olunan enerji sektorunda böyük sərmayə layihəsinin əsası qoyulub və hər iki şirkət külək və günəş enerjisi stansiyalarının tikintisini davam etdirir. Bu çevrəyə daxil olmuş digər investorlar “BP”, “Fortescue Future Industries”, “China Gezhouba Group”, “Total Energies”, “Nobel Energy”, “Czech Engineering”, “Baltech” və digər şirkətlərlə bərpa olunan enerji layihələri ilə bağlı əməkdaşlıq başlanıb.

Azad olunmuş ərazilər “yaşıl hidrogen”in güc mənbəyidir...

OPEC-lə yanaşı, dünyanın digər böyük donor institutları, o cümlədən Dünya Bankı (DB), Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB), Asiya İnkişaf Bankı (AİB) da COP29 və “yaşıl hidrogen” istehsalında Azərbaycanı öz maliyyə dəstəyini göstərəcəyini bəyan edib. DB Azərbaycanda 760 MvT gücündə Banko və Biləsuvar günəş enerjisi layihələrinin enerji sistemində qoşulması, günəş panelləri, “yaşıl hidrogen” və sahələrə investisiyalara açıq olduğunu bəyan edib. Avropa Bankı da bərpa olunan enerji və regional “yaşıl enerji” dəhlizinin həyata keçirilməsində maliyyə donorluğuna razılıq verib. AYİB isə 2027-ci ilədək 8 külək və günəş elektrik stansiyasının istismara hazırlanmasına kreditlər ayırmaqla bağlı Bakı ilə razılış. Həmin maliyyə institutları global “yaşıl enerji” koridoru olan “Xəzər-Qara dəniz-Avropa” dəhlizinin yaradılmasında maliyyə təchizatçı olmaq niyyətini ifadə edib.

Bütün bunlar Azərbaycana beynəlxalq enerji koalisiyasının dərin etimadının göstəricisidir. Bu təşkilatların ölkəmizlə bağlı proqnozları da ümidvericidir. Hesablamalara görə, Azərbaycanın quruda və dənizdə “yaşıl enerji” potensialı 2027-ci ilədək birinci mərhələdə 2 QvT, 2030-cu ilə qədər növbəti mərhələdə isə 8 QvT-dan çox olacaq ki, bu da bərpa olunan enerji potensialının yaxın 7 ildə 4 dəfədən çox artımı deməkdir.

“Yaşıl enerji”nin yeni ünvanı olan işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun ekosisteminin bərpası isə daha nikbin perspektiv vəd edir. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bölgəsi “yaşıl enerji” zonası elan edilməklə Azərbaycanın elektrik enerjisi istehsalında yaşıl enerjinin istehsalının payının artmasında əsas güc mənbələrindən biridir. Bu bölgə hidroenerji, külək və günəş enerjisi, termal suların mənbələrinə görə,

ölkə üzrə resursların 30-40 faizinə malikdir. Həmin iqtisadi rayonlardan Qubadlı, Zəngilan, Cəbrayıl və Füzuli günəş enerjisində gə-

rə, ən əlverişli potensiala malikdir və enerji gücünün həcmi 7200 MvT-dan artıq qiymətləndirilir. Artıq Azərbaycan hökuməti ilə BP şirkəti arasında əldə edilmiş razılığa əsasən, Zəngilan-Cəbrayıl zonasında 240 MvT gücündə günəş elektrik stansiyasının tikintisinə hazırlıq işləri görülür və iyul ayında “Şəfqət” layihəsi üzrə günəş elektrik stansiyasının tikinti işlərinə başlanacaq. Aİ-nin “Nobel Energy” şirkəti ilə imzalanmış sənəd əsasən, Cəbrayıl rayonunda 100 MvT gücündə günəş elektrik stansiyasının tikintisi və elektrik enerjisi istehsalı mərkəzi yaradılacaq. Laçın və Kəlbəcər dağlıq ərazilərində həcmi 2000 MvT proqnozlaşdırılan külək enerjisi stansiyası layihəsi reallaşmaqdadır.

Beləliklə, bütün resursların bir araya gətirilməsi yaxın 5-6 ildə Azərbaycanın bərpa olunan enerji potensialını 3 dəfədən də çox artıracağına dərin zəmin yaradır. Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) ötən il açıqladığı “Aşağı karbonlu hidrogen iqtisadiyyatı bazar araşdırması”na dair hesabatda Azərbaycanın yaşıl hidrogen istehsalının iqtisadi cəhətdən səmərəli ölkə olması, eləcə də regional enerji bazarlarına ixracda və regionda yeni yaradılan çoxşaxəli ixrac marşrutlarında strateji mövqeyə və yerə malik olması öz əksini tapıb. Hesabata əsasən, Azərbaycan 2026-cı ilədək ümumi enerji qoyuluşunda bərpaolunan enerji mənbələrinin payının 24 %-ə, 2030-cu ilə qədər isə 30 %-ə çatdırılması proqnozlaşdırılır.

Beləliklə, Azərbaycan beynəlxalq enerji koalisiyasının üzərinə cəmləşən diqqətini nəzərə alaraq üzərinə götürdüyü öhdəlikləri layiqincə yerinə yetirmək üçün yaşıl hidrogenlə bağlı strateji səylərini daha da artırmaqda qərarlıdır. Hədəf çərçivəsinə əsasən, 2030-cu ilə qədər Azərbaycanın ümumi enerji balansında bərpa olunan enerji üzrə qoyulmuş gücünün payının 30 %-ə çatdırılması əsas hədəf kimi müəyyən edilib ki, bu da ümumdünya göstəricilərinə tam uyğundur.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Sərhədlərin delimitasiyası sülhə böyük ümidlər yaradır

Postmüharibə mərhələsində Azərbaycanla Ermənistan arasında başlayan sülhəratma prosesi müsbət irəliləyiş əldə edib. Qarşılıqlı razılaşma əsasında artıq iki ölkə arasında sərhədlərin demarkasiyası və delimitasiya olunmasına start verilib. Diqqətçəkən ən mühüm məqamlardan biri də ondan ibarətdir ki, əvvəllər Fransa kimi havadarlarının təhriki ilə birmənalı şəkildə revansizm mövqeyindən çıxış edən və silahlanmaya üstünlük verən, yeni müharibə hazırlıqları görən Ermənistandan indi tənzimləmə, sərhədlərin müəyyənəşdirilməsinin zəruriliyi ilə bağlı müsbət siqnallar gəlməkdədir. Eyni zamanda, Azərbaycanla Ermənistan arasında ikitərəfli müstəvidə aparılan danışıqlar, sərhədlərin müəyyənəşdirilməsinə start verilməsi dünyanın və regionun ayrı-ayrı dövlətləri tərəfindən də təqdir olunur. Bütün bunlar həm də iki ölkə arasında sülhə və təhlükəsizliyə xidmət edən etimad mühitinin möhkəmlənməsinə, sülh prosesinin dönməz hala gələcəyinə ümidlər yaradır.

Qalib Azərbaycanın mövqeyi...

Dünyada sülhün zəruriliyini Azərbaycan qədrə vacib sayan ölkələrin sayı çox azdır. Bu da onunla bağlıdır ki, ölkəmiz müstəqilliyinin ilk illərindən başlayaraq qonşu dövlətin işğalçılıq siyasəti ilə üzləşib. Təxminən otuz il davam edən bu işğal nəticəsində ölkəmiz böyük mərhumiyyətlərlə üzləşib - işğal altına düşən ərazilərimizdə hər şey dağıdılib, şəhər və kəndlərimiz, tarixi abidələrimiz yerlə-yeksan edilib, bir milyondan çox qaçqın və məcburi köçkün soydaşımız humanitar fəlakətə yaşayıb. II Qarabağ müharibəsində zəfər qazanan Azərbaycan ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etdi - artıq regionda sülh gəlməsinə davamlı səylər göstərilir.

Azərbaycan qalib olsa da prosesin beynəlxalq hüquq əsasında həllinin tərəfdarı kimi çıxış edir - Ermənistan beş bənddən ibarət sülh paketi təqdim edilib. Həmin paket sırf beynəlxalq hüquq normalarına istinad olunmaqla hazırlanıb. Azərbaycan ölməyən qələbədən çıxış edir ki, 44 günlük müharibənin və lokal xarakterli anti-terror tədbirlərinin nəticəsində yaranan yeni reallıqlar regionda sülh, sabitlik və etimad quruculuğu üçün geniş imkanlar açıb. Bundan maksimum dərəcədə istifadə olunmalıdır.

Davamlı və dayanıqlı sülh...

Sülh tərəfdarı olan Azərbaycan öz mövqeyini bütün beynəlxalq tribunallardan bəyan edir. “Azərbaycanla Ermənistan arasında bir-birinin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət əsasında münasibətlərin normalaşması ilə bağlı davam edən səylər regionda çoxdan gözlənilən davamlı və dayanıqlı sülh və sabitliyə ümid yaradır”. Bu fikirləri Azərbaycanın BMT yanında daimi nümayəndəsi Yaşar Əliyev

BMT Təhlükəsizlik Şurasında “Silahlı münaqişələr zamanı mülki

əhalinin müdafiəsi: Təhlükəsizlik Şurasının 1265 sayılı (1999) qətnaməsinin 25 illiyi” mövzusunda keçirilmiş açıq debatda çıxışı zamanı deyib. Səfir bildirib ki, BMT-nin Baş katibi, bir sıra beynəlxalq təşkilatlar və hökumətlər iki ölkə arasında birbaşa danışıqlar nəticəsində əldə olunmuş son irəliləyişi alqışlayıb. Lakin müharibənin nəticələri mülki əhaliyə təsir etməkdədir: “Azad edilmiş torpaqlarımızda biz dağılmış şəhərlər, dağıdılmış və mürdərlanmış mədəniyyət abidələri, tərk edilmiş ətraf mühitlə üzləşmişik. Münaqişə həminin Azərbaycanı dünyanın minalarla ən çox çirkəllənmiş ölkələrindən birinə çevirib. 1,5 milyon mina və nəmolum sayda partla-

yıcı qalıqlar mülki əhali üçün ciddi risklər yaradır, məcburi köçkünlərin öz torpaqlarına təhlükəsiz şəkildə qayıtmasına mane olur və orada əsaslı yenidənqurma və abadlıq işlərini ləngidir”, - deyər Yaşar Əliyev vurğulayıb.

Diplomat bildirib ki, münaqişənin başa çatmasına baxmayaraq Ermənistan Azərbaycanı və Ermənistan arasında qəsdən basdırılmış minalarla bağlı tam və dəqiq informasiya ilə təmin etməyib. Səfir həmçinin debatların keçirildiyi gün daha bir mülki azərbaycanlının mina partlayışı nəticəsində həlak olduğunu deyib. Onun sözlərinə görə, bununla Azərbaycanda müharibə bitdikdən sonra mina qurbanlarının sayı 360 nəfərə çatıb. Onlardan altmış səkkizi həyatını itirib. “Azərbaycanda mina təhlükəsinin miqyası və ağırlığı minatəmizləmə səylərinə təcili, davamlı və adekvat beynəlxalq dəstəyi zəruri edir”, - deyər Yaşar Əliyev vurğulayıb.

Sərhədlərin delimitasiyası Ermənistanın təhlükəsizliyinə təminatlar yaradır

Qeyd edildiyi kimi, son vaxtlarda Ermənistanın siyasi rəhbərliyi sülhəratma prosesi, o cümlədən də sərhədlərin müəyyənəşdirilməsi ilə bağlı müsbət siqnallar verir. Bu da ona dəlalət edir ki, artıq bu ölkənin rəhbərliyi reallığı anlamağa başlayıb. Reallıq isə ondan ibarətdir ki, Azərbaycan tarixi ədalət və beynəlxalq hüquq mövqeyindən çıxış edir. Ermənistanın indiyədək Fransa kimi havadarlarına arxalanmaqla işğalçılıq və revansizm mövqeyindən çıxış etməsi bu ölkəyə yaxşı heç nə verməyib. Nəhayət, ermənilər utopiyaları, miflərdən və Fransadan gələn vədlərdən uzaqlaşmalı olduqlarını anlaşırlar. Onlar üçün gələcəyin yolu “dənizdən-dənizə dövlət qurmaq” xülyası-

da yox, Azərbaycanın reallığa söykənən şərtlərini qəbul etməkdən keçir. Yeri gəlmişkən, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan parlamentdə “hökumət saati” zamanı çıxışında Azərbaycan ilə sərhədlərin delimitasiyası məsələsinə xüsusi diqqət yetirib. N.Paşinyan Azərbaycan ilə sərhədin delimitasiyası prosesinin həyata keçirildiyi xəritəni nümayiş etdirib. O bildirib ki, Tavuşda ərazilərin güdrəşmə gedildiyi barədə ittihamlar məntiqsiz və qəbuləndirilməzdir. Ona görə ki, mövcud dövlət sərhədi indi de-yure bərpa edilir. Sərhədlərin delimitasiyası ilə Ermənistanın təhlükəsizliyi təmin olunur. Paşinyan deyib: “Ermənistan öz tarixində ilk dəfə danışıqlar yolu ilə sərhədi formalaşdırır, suverenliyini, dövlətçiliyini və gələcək inkişafını əsasını qoyur”.

Onun sözlərinə görə, Ermənistan 1991-ci ildə Alma-Ata Bəyannaməsinə qoşulmaqla Sovet Ermənistanının sərhədləri daxilində müstəqil ölkəyə çevrildiyini bir daha təsdiqləyib. “Məlum olduğu kimi, 1991-ci ildə Ermənistan və Azərbaycan SSR arasında de-yure sərhədlər mövcud idi. Biz de-yure bu sərhədin bütün əsaslarını qaldırdıq, yoxladıq və sərhədin torpaq üzərindəki yerini müəyyən etdik”, - deyər Paşinyan vurğulayıb.

Baş nazir bildirib ki, hökumətin hazırkı qərarları dövlət qurumları tərəfindən hüquqi cəhətdən əsaslandırılıb.

Qardaş Türkiyə təqdir edir

tan arasında birbaşa dialoqu və əldə olunan razılaşmaları təqdir edir. “Əgər Azərbaycan və Ermənistan arasında yekun sülh sənədi imzalanarsa, təkcə iki ölkəyə deyil, bu, bütün regionda müsbət təsir göstərəcək”. Bunu Türkiyə Dövlətləri Parlament Assambleyası (TÜRKPA) Milli Müdafiə Komissiyası sədrlərinin 1-ci toplantısında çıxışı zamanı Türkiyənin xarici işlər naziri Hakan Fidan bildirib.

O, Ermənistanın işğal etdiyi 4 kəndin Azərbaycana qaytarılması və mayın 10-11-də Qazaxıstanın Almatı şəhərində Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan arasında keçirilən görüşün müsbət hal olduğunu da qeyd edib.

Mübariz FEYİZLİ

Fransadan kollektiv Qərbə növbəti “zərbə”

Bir müddət öncəyə qədər kollektiv Qərb anlayışı bütöv bir orqanizm kimi xarakterizə olunurdusa, Fransanın qeyri-standart davranışları artıq bu məsələyə də kölgə salmağa başlayıb. Belə ki, rəsmi Parisin ümumi maraqlardan uzaq addımlara meyillənməsi, xüsusilə, Avropa məkanında yeni “situasiya” formalaşdırmaq istəyi

fərqli fikirlərin ortaya çıxmasını şərtləndirir. Təsədüfi deyil ki, bir müddət öncəyə qədər Qərbin vahid maraqlar toplusu ətrafında birləşməsi aydın şəkildə ortaya qoyulurdu - verilən qərarlar, səslənən bəyanatlar, atılan addımlar koordinasiya şəkildə atılırdı. Bu amil illərlə müzakirə predmeti olan köhnə qitənin

Rəsmi Parisin yeni təhlükəsizlik “kələyi”

təhlükəsizlik seqmentində “Avropa Ordusu” ştrixinin yer almasını ikinci plana keçirirdi. Həm Avropa, həm də illərlə vahid mövqenin əsas güc mərkəzinə çevrilməsi amili kimi çıxış etdiyini dəstəkləyən qüv-

vələr anlayırdı ki, “Avropa Ordusu” “söz birləşməsi” kollektiv Qərb anlayışını, beləliklə də vahid qütb olmaq arzusunı darımağın edəcək. Bu mənada, kollektiv müdafiə refleksi bir nöqtədə - NATO-da

birləşirdi. Sadəcə, aylardır ortaya çıxan “bir istisna” - Fransa amili “iş başındadır”. Belə ki, aylar öncə Ukraynaya qoşun yeridilməsi “ideyası” irəli sürən, 24 saatdan sonra öz həmkarları tərəfindən təkzib edilən Fransa prezidenti Makron indi də “Avropanın təhlükəsizliyi” məsələsini yenidən aktuallaşdırmağa çalışır.

Paris nə istəyir?

Yayılan məlumatlara görə, Almaniya, Fransa və Polşa təhlükəsizlik sahəsində qüvvələrini birləşdirmək niyyətini irəli sürüb. Bunu Almaniyanın xarici işlər naziri Annalena Berбок Fransa və Polşadan olan həmkarları Stefan Sejourne və Radoslav Sikorski ilə keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. Nazirin sözlərinə görə, sözügedən ölkələr daha güclü və geosiyasi Avropa yaratmaq üçün konkret iş planı qəbul etmək niyyətindədir.

Əslində səslənən bu bəyanat təəccüblü qarşılanmamalıdır - kollektiv Qərbin daxilində on illərdir ki, davam edən mübarizə yenidən “qabarma fəzasına” qədəm qoyur. Bunun səbəbləri isə bəllidir - Fransa bu yolla apardığı işğalçı siyasəti, neokolonialist fəaliyyəti ört-basdır etməyə çalışır. Çünki hazırda Fransanın bu “siyasi addımları” bütün Qərb dünyası üçün başqaxıncına çevrilib. Qərb Fransanın bu qeyri-demokratik yanaşmasını qəbul etmir - əgər əksi iddia olunsay, bu Qərbin özünün irəli sürdüyü və illərdir ki, təbliğatını apardığı dəyərlərə arxa çevirməsi demək olacaqdı.

NATO Makronu növbəti dəfə təkzib etdi

İkinci bir tərəfdən, Fransanın Ukrayna - Rusiya müharibəsini yeni müstəvilərə çəkmək cəhdləri artıq açıq kontekstdə özünü biruzə verməkdədir. Ukraynaya 100 əsgər göndərməklə, Paris təmsil olunduğu siyasi - hərbi birləşmə-

nin, NATO-nun təməl prinsiplərini pozmuş olur. Başqa sözlə, Paris indiki məqamda bu qarşıdurmaya “müdaxilə etməklə” NATO-nu da müharibəyə sürükləyir. Bu isə təbi ki, həm qəbul edilməz, həm də olduqca təhlükəlidir. Təsədüfi deyil ki, NATO baş katibinin müavini Mirça Coane mayın 22-də “Tagesspiegel” qəzetinə müsahibəsində bildirib ki, NATO Ukray-

naya qoşun göndərməyi düşünmür. “NATO-nun Ukrayna əsgər göndərmək niyyəti yoxdur. Ukrayna da bizdən bunu tələb etmir. Ukraynalıların daha çox dəstəyə ehtiyacı var və indi bizim məqsədimiz budur”, - Coane vurğulayıb.

Baş katibin müavini bildirib ki, NATO-nun qaydalarına görə, alyansa daxil olmayan ərazilərə müdafiə üçün qoşun göndərilə bilməz. Bu isə həm Fransaya, həm də prezident Makrona mesajdır. Yeni NATO Fransanın Ukrayna üzərindən yürütdüyü şantajçı siyasəti qəbul etmədiyini açıq şəkildə anlatmağa çalışır.

Fransa Avropanı hara sürükləyir?

Qeyd edək ki, Qərbin hərbi gücünün parçalanması ideyası, yeni Aİ Ordusunun yaradılması təklifi hələ 2018-ci ildə Fransa Prezidenti Emmanuel Makron tərəfindən irəli sürülmüşdü. Amma bu təklif real görünməmişdi - o baxımdan ki, həm hərbi ekspertlər, həm də siyasi təhlilçilər bu təklifin reallaşmasının köhnə qitəyə xeyirdən

çox ziyan gətirəcəyini düşündürdülər. Səbəblər isə fərqlidir: - İlk növbədə Avropanın silahlı qüvvələri say etibarı ilə həm öz müttəfiqlərinə, həm də rəqiblərinə uduzurlar. Nəzərə alsaq ki, həm say etibarı ilə, həm də müdafiə xərcləri etibarı ilə NATO-nun əsas yükü ABŞ və Türkiyənin üzərində

dir. Hətta NATO-nun saxlanması maddi qarşılığının

80 faizi Aİ üzvü olmayan ölkələr tərəfindən ödənilir; - Yeni silahların əldə edilməsi məsələsi Aİ üçün olduqca mühüm çətinliklər yarada bilər. O baxımdan ki, bu gün dünyada əsas silah istehsalçılarından sayılan ABŞ NATO üçün mənbədir - hətta nüvə ehtiyatı baxımından Avropa ABŞ ilə yarışa girə bilməz;

- Türkiyənin hərbi sənayesinin son illərdə böyük yüksəliş yaşaması Aİ üçün böyük itki sayıla bilər. Çünki Türkiyə Avropa qitəsinin ölkəsi olsada, Aİ üzvü deyil. O baxımdan da Avropa Ordusunda Türkiyə Silahlı Birləşmələrinin təmsilçiliyi mümkün deyil.

Təbii ki, burada başqa səbəblər də mövcuddur ki, onların sırasına dövlətlərin ayrı-ayrılıqda müdafiə xərclərinə ayırdıqları maddi vəsaitin həcmi də daxildir. Yəni, bu ideya üzərində fokuslanmaq Aİ üçün olduqca sərfəsiz görünür. Fransa isə öz siyasi maneələri, siyasi oyunları ilə köhnə qitəni uçuruma tərəf dartmaqda davam edir.

S.İSMAYILZADƏ

Apostol Kilsəsinin Fransa ilə əlaqələri üzə çıxır

Paşinyan kilsəni “təsir agent”i” adlandırdı

Dövlətçilik ənənəsi və qavrayış olmayan Ermənistan kilsənin ideoloji üstünlüyü bütün dövrlərdə açıq şəkildə hiss edilmişdir. Erməni Apostol Kilsəsi qarşıdurmaların kəskinləşməsi, əsassız ideyaların ortaya çıxarılması, qeyri-konstruktiv davranışların sərgilənməsi məsələsində aktiv rol alıb. Əslində mahiyyət etibarı ilə birləşdirici və sülhəyaradıcı funksiya daşımalı olan din Ermənistanla özünün ən ağır dəqradasiyasına uğrayıb və erməni kilsəsinin təmsilində qızıqdırıcı, təhrikçi mövqenin aşılması “təbliğati aparant aparat” kimi “şöhrət” qazanıb. Eyni zamanda, bu tip radikal faşizm təbliğatı yayan, ölkənin sabitliyi və dövlət ola bilmə imkanlarının yenidən itirilməsi üçün səfərbər olan erməni kilsəsinin ortaya qoyduğu “siyasət” həm də onu ifşa edir - bolli olur ki, tarixin əvvəlki dövrlərində olduğu kimi, 2024-cü ildə də erməni kilsəsi xarici təsirlər altındadır. Başqa sözlə, kilsə xarici güclərin agentura şəbəkəsi rolunu oynayır. Adını “keşiş”, “yepiskop” qoymuş, əslində isə təxribatçı və terrorçu zəhniyyətə malik şəxslər isə məhz xarici dövlətlərin direktivləri əsasında yönəldirilir. Bu şəxslərin din pərdəsi altında daim terror qruplaşmaları ilə işbirliyində olması,

hətta erməni diasporunun gizli “qara kassası” rolunu üstlənməsi ilə bağlı məsələlər ayaqlarını təsdiqləyir.

Terrora söykənən kilsə ideologiyası

Yeri gəlmişkən, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arxiyepiskop Baqrat Qalstan-

yan rəhbərlik etdiyi “Vətən fərdində Tavuş” hərəkatının mitinqləri fonunda bildirib ki, Erməni Apostol Kilsəsi tarixi dövrlərdən bəri “təsir agent”i” olub. Bir ölkənin hökumət başçısının belə bir fikir səsləndirməsi erməni kilsəsi ilə bağlı bütün təfərrüatları açıb ortaya qoyur. Sırr deyil ki, Qalstanyan “hərəkəti” xarici təsirlərin proyeksiyası kimi dəyərləndirir. Xüsusilə, Azərbaycanla vasi-təcisiz görüşlərin keçirilməsi perspektivi

dövründə bu kimi etirazların formalaşdırılması prosesə açıq mane olmaq istəyindən doğur. Siyasi analitiklər daha çox

Avropa, konkret olaraq Fransa “əlini” bu işin səbəbkarı kimi vurğulayır. O baxımdan ki, revanşist siyasi müxalifət hələlik ikinci plandadır - öndə olan isə Fransanın siyasi xəttinə sadıqlıq nümayiş etdirən kilsədir. Bu nöqtəyi-nəzərdən etiraz aksiyalarının məhz Fransa tərəfindən “stimullaşdırılması” real görünür.

Təsədüfi deyil ki, erməni kilsəsi son günlərdə xüsusilə aktuallıq kəşb edən Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normalaşması kontekstindəki prosesə açıq şəkildə mənfi yanaşdığını diqqətə çatdırır. Hətta bir müddət öncə, Ermənistanın siyasi rəhbərliyi ölkədə konstitusiyaya dəyişikliyinin zəruriliyi haqqında fikirlər səsləndirən zaman Apostol kilsəsi buna da qarşı çıxmışdı. Belə ki, kilsə Azərbaycana qarşı ərazi iddialarının olduğu konstitusiyaya dəyişdirilməsini “şübhəli” hesab etmişdi. Təbii ki, bu fakt da öz - özlüyündə sülh prosesinə “fransız maneə”si faktını yenidən gündəmə gətirir.

Erməni kilsəsinin hələ Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə Azərbaycana qarşı işğalçı müharibəni körükleyen qüvvə olması da şübhəsizdir - öz gerçək vəzifəsini unudub bölgədə savbitliyin pozulması üçün ölindən

gələni edən kilsə siyasi məsələləri ələ almaq üçün isə hər kəsə “işbirliyinə” gedir. Bu isə növbəti dəfə erməni kilsəsinin xarici əməlləri yerinə yetirməsi faktını təsdiqləyir.

Erməni kilsəsinin fransız “zəngi”...

Tarixə nəzər yetirdikdə erməni kilsəsinin xarici təsirlər altında hərəkət etməsi daha aydın görünür - 1955-ci ildən 1994-cü ilə qədər bütün ermənilərin patriarxi olmuş I

Vazgen hələ 1950-1960-cı illərdə dünyanın bütün erməni koloniyalarını gəzirdi və onun söyləri sayəsində xarici ölkələr Ermənistanla “daha yaxından tanış” olurdu. O hətta ayrı-ayrı ölkələrdə Erməni Apostol Kilsəsinin xarici yeparxiyalarının əsas hissəsini yarada bilmişdi. Bu isə sonradan Ermənistanın Azərbaycana qarşı haqsız iddialarının, işğalçı siyasətinin və zorakılığının dəstəklənmə-

sində, dünyaya fərqli yalanlarla təqdim olunmasında, maddi dəstəyin verilməsində, silah-sursatla təminində böyük rol oynamışdı. Sonrakı dövrdə isə, yəni 1995-1999-cu illərdə erməni kilsəsinin başında dayanan I Qaregin də öz sələfindən geri qalmayıb - onun Fransada formalaşan erməni lobbisinin maddi dəstəyinin Ermənistana yönəldilməsində böyük rolu olub. Hətta I Qaregin bir

neçə dövlətlə danışıqlar aparıb, Ermənistanın silahlandırılmasını belə təmin etmişdi. Onun da Azərbaycanla sülhün əldə edilməsinə baxış birmənalı olub - hətta Ermənistanın bəzi məmbləri indi də vaxtilə Ermənistan parlamentində olan qətləmin (Karen Dəmirçyanın ölümü ilə nəticələnən) sifarişçisi qismində məhz I Qareginin adını çəkir. Düzdür, I Qaregin bu qətləmdən 3 ay qabaq ölmüşdü, bununla belə Qarabağdakı erməni separatçıların Ermənistanla hakimiyyəti zəbt etməsi üçün onun yüksək səviyyədə işlər gördüyü bildirilir. O ki qaldı, hazırkı patriarxi - II Qaregin də öz sələflərindən geri qalır. O da daim revanşist çıxışlar edir, hətta ölkəsində siyasi “dəyişikliklərin” zərurətini xüsusilə qabardır. Bu isə onun da “fransız təsirdən” çıxma bilməməsinin təsdiqidir...

SADIQ

Nardar BAYRAMLI

Hazırda Cənubi Qafqazda sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində mühüm addımlar atılır. Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesi çərçivəsində aprelin 19-da sərhədlərin müəyyənəşdirilməsi ilə əlaqədar əldə olunmuş razılaşma təfərrüatı sülhə daha da yaxınlaşdırır. Azərbaycan qalib ölkə olmasına baxmayaraq, tezliklə sülh sazişinin imzalanmasının tərəfdarı olduğunu dəfələrlə

Klod Vislerin “fransız üslubu”

Lüksemburqun Deputatlar Palatasının sədrinin qərəzli yalanları...

lə bəyan edib. Son zamanlar Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən də sülh barədə müsbət mesajlar verilir. Bütün bunlar tərəflər arasında yaxın vaxtlarda sülh sazişinin imzalanmasına ümidləri artırır.

Lakin müəyyən beynəlxalq dairələr sülhün bərqərar olunmasında maraqlı deyil. Bu dairələr regionu gərginlik şəraitində saxlamaq üçün təxribatçı mövqə sərgiləyirlər. Bugünlərdə Ermənistanla səfərdə olan

Lüksemburqun Deputatlar Palatasının sədri Klod Vislerin İrəvanda ölkəmizə qarşı qərəzli fikirlər səsləndirməsi, eləcə də regionda baş verən prosesləri təhrif etməsi buna sübutdur. Belə ki, Lüksemburqun De-

putatlar Palatasının sədri Klod Vizler mayın 22-də Ermənistan parlamentinin iclasında “bəyanatla” çıxış edərək Qarabağı könüllü tərk edən ermənilərin “ürəkəğrı” ilə “halına yanıb”, Azərbaycanı guya hansısa “itkin düşmüş şəxslərin” siyahısını təqdim etməyə çağırıb. Əslində bir fakt ortadadır - kiçik Lüksemburqun nümayəndəsinə başqaları danışdırır. Sifarişin hardan gəldiyi açıq-aydın məlumdur. Vislerin Cənubi Qafqazda öz maraqlarını təmin etmək, bölgəyə yerləşmək istəyən dairələrin sözlərini İrəvanda səsləndirməsi heç bir şübhə doğurmur.

Mövcud reallıqları təhrif etmək mümkün deyil

Artıq məsələyə Azərbaycan parlamenti tərəfindən münasibət bildirilib. Bununla bağlı Milli Məclisin açıqlamasında Klod Vislerin Azərbaycanı unvanına bir sıra ittihamlar səsləndirməsi tənqid olunub. Milli Məclis bu qərəzli və absurd fikirləri kəskin şəkildə qınayıb və ona qətiyyətlə etiraz edib. “Görünən odur ki, öz qanunvericiliyində Ermənistanı dilini əsas dil kimi müəyyən etmiş lüksemburqlu təmsilçilər Cənubi Qafqaz regionuna yanaşmalarında “fransız üslubu”nu davam etdirməkdə həddən artıq həvəsli görünürlər. Belə ki, onlar regionda baş verən prosesləri sərbəst şəkildə təhrif etməkdən, hətta Azərbaycana qarşı hansısa tələblər irəli sürməkdən çəkinmirlər. Mövcud reallıqları isə təhrif etmək mümkün deyil. Lüksemburqun Deputatlar Palatasının sədrinə bir sıra faktları xatırladaq: Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış və Lüksemburqdan dörd dəfə böyük olan əraziləri 30 il ərzində Ermənistanın işğalı altında qalıb. İşğal dövründə 1 milyondan artıq soydaşımız qəhvən və məcburi köçkün vəziyyətinə düşüb. Səkkiz şəhər və yüzlərlə kənd, sayısız-hesabsız tarixi, dini və mədəni abidələr darmadağın edilib və Yer

üzündən silinib”,-deyə təəssüflə qeyd olunub ki, özlərini humanitar dəyərlərin və fundamental hüquqların qaranı kimi qələmə verən Lüksemburq parlamenti özünə xas olan davranış tərzini seçib və bütün bu faciəvi hadisələrə obyektiv reallıqlara münasibətdə biganə qalmağa üstünlük verib.

Diqqətə çatdırılıb ki, Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan öz torpaqlarını işğaldan azad edib, beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərini təkbaşına təmin edib. Bu gün Lüksemburqdan dörd dəfə böyük olan ərazilər böyük sayılır hesabına bərpə olunur və yenidən qurulur. Məcburi köçkünlər öz doğma torpaqlarına qayıdırlar. Otuz illik işğalın ağır nəticələrinə, törədilmiş dəhşətlərə baxmayaraq, Azərbaycan bu gün həm də regiona uzunmüddətli sülh və sabitlik gətirəcək normalaşma prosesinin təşəbbüskarıdır. Hazırda Azərbaycan-Ermənistan ikitərəfli sülh danışıqlarının müsbət şəkildə davam etdiyi bir məqamda xarici emissarların bu cür çıxışlarının isə regionda sülh və sabitlik naminə

atılmış addım olmadığı hər kəsə məlumdur. Bu müdaxilə cəhdlərinin sülh prosesində uğurlu nəticələrin əldə olunmasını əngəlləməyə istiqamətləndiyi şübhə doğurmur. Lüksemburq parlamentinə və onun sədrinə

öz “dəstəyini” başqa istiqamətlərə yönəltməyi qətiyyətlə tövsiyə edirik. “Ermənistan tərəfinə isə xatırlatmaq istərdik ki, regiondan kənar üçüncü tərəflərin bölgədə baş verən proseslərə dair birtərəfli yanaşmalarının, uydurma və yalanların alqışlanması və dəstəklənməsi nə sülh prosesinə, nə də etimad quruculuğuna yönəlmis addımlara fayda gətirmir”, -deyə Milli Məclis bəyan edib.

Etnik təmizləmə siyasətini həyata keçirən Ermənistanıdır

Qərbi Azərbaycan İcması da bəyanat yayaraq K.Vislerin Azərbaycanı “etnik təmizləmədə” günahlandırmağa cəhd edən və müharibə cinayətlərində, eləcə də insanlıq əleyhinə cinayətlərdə və terrorçuluqda əli olan şəxslərin “əzad edilməsini tələb edən” bəxşatların rədd edib və kəskin şəkildə qınayıb. Bəyanatda qeyd olunub ki, əslində, etnik təmizləmə siyasətini həyata keçirən Ermənistanıdır. Vaxtilə otuz il ərzində Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxla-

mış bu ölkə 300 mindən çox azərbaycanlıyı 1987-1991-ci illərdə öz ərazisində zorla çıxarıb. Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı itkin düşən 4 mindən

çox azərbaycanlının taleyini isə hələ də aydınlıq gətirilməyib. “Bütün bunlar sübut edir ki, Vizler Azərbaycana qarşı münasibətində qərəzlidir və ayrı-seçkilik mövqeyi nümayiş etdirir. Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması, o cümlədən sərhədlərin delimitasiyası istiqamətində atılan son addımlar müstəvisində regiondan kənar dövlətlərin bir cür ziyanlı və yersiz müdaxilələri yolverilməzdir”, -deyə bəyan edən İcma K.Vislerin Ələtli mövqəyə sərgilməyə, 300 mindən çox Qərbi azərbaycanlının öz ata-baba yurduna qayıtması ilə bağlı məsələyə reaksiya verməyə çağırıb.

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türküstan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Yaşasaydı 76 yaşını qeyd edəcəkdi...

Fuad Poladovun doğum günüdür

Yeganə BAYRAMOVA

Onun özünəxas səsi, duruşu və yaddaşlara həkk olunan baxışları var idi. Sənətin, şöhrətin zirvəsini fəth edənlərdən olmuşdu. Bir aktyor hansı nailiyyətləri əldə edib, uğura imza ata bilirdisə, o da bunları bacarmışdı. Fəxri adlar, mükafatlar, tamaşaçı sevgisi, alqışlar... Bir sözlə, aktyor şöhrətinin zirvəsini yaşayan insan kimi yaddaşlara həkk olundu.

Haqqında danışdığımız bu böyük sənətkar yüzrlə obrazla səhnə həyatı verərək mədəniyyət tariximizdə bənzərsiz xidmət göstərmiş respublikanın Xalq artisti, görkəmli teatr və kino aktyoru Fuad Poladovdur. Hər aktyorda xarizma və güclü səhnə maneələri birləşmir - Fuad Poladovda isə bu xüsusiyyətlərin hər biri özünə ehtiva edirdi.

Mayın 24-ü görkəmli aktyorun anadan olduğu gündür. Yaşasaydı 76 yaşını qeyd edəcəkdi. Uşaqlıqdan aktyorluğa meyil salan səhnə ustası Cəfər Cəbbarlı adına “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında Ədil İsgəndərovun aktyorluq studiyasını bitirib. 1967-1972-ci illərdə isə Mirzəgə Əliyev

adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun dram və kino aktyorluğu fakültəsində təhsil alıb.

Yaradıcılığı yaddaşlarda silinməz iz buraxdı...

Fuad Poladovun ilk rolu 1966-cı ildə

“İstintaq davam edir” filmində Səlim obrazı olub. Daha sonra İ.Əfəndiyevin “Məhv olmuş gündəliklər” tamaşasında Savalan rolunu oynayıb. Beləliklə, aktyorun səhnə yaradıcılığı davam edib.

Alman ədibi Fridrix Şillerin “Məkr və məhəbbət” tamaşasında Ferdinand, Nazim

Hikmətin “Məhəbbət əfsanəsi”ndə Fərhad, M.S.Ordubadinin “Qılınç və qələm”ində Nizami, M.Qorkinin “Həyatın dibində” tamaşasında Baron, M.İbrahimbəyovun “Kərgədan buynuzu”nda Rauf, M.F.Axundzadənin “Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah” tamaşasında Şahbaz bəy, Şekspirin “Hamlet”ində Hamlet rollarını ifa edib.

Böyük sənətinin İlyas Əfəndiyevin “Boy çiçəyi”, “Qoribə oğlan”, Büllür sarayda”, “Mahnı dağlarda qaldı”, “Məhv olmuş gündəliklər” tamaşalarında, Əli Əmir-linin “Şah Qacar”ında və digər müxtəlif tamaşalarda oynadığı rollar heç vaxt yaddan çıxmaz.

Aktyor 1982-ci ildə Azərbaycan SSR Əməkdar artisti, 1987-ci ildə Azərbaycan SSR Xalq artisti, 2004-cü ildə “Teatr xadimi” qızıl medalı, 2007-ci ildə “Qızıl dərviş” mükafatı, 2015-ci ildə “Qızıl pəri” mükafatı və 2016-cı ildə “Cəfər Cəbbarlı mükafatı”na layiq görülüb.

Fuad Poladov yaradıcılığında rol aldığı filmlərlə də sevilib. Aktyor ümumilikdə 43 filmə çəkilib. Onun çəkildiyi filmlər nəinki Azərbaycanda, dünyanın bir çox ölkələrində məşhurdur. Hələ təkcə 1977-ci ildə çəkilmiş “Qaynana” filmində yaratdığı Ayaz obrazı tamaşaçıların yaddaşında silinməz iz buraxıb.

Oxşar və faciəli tale...

Aktyorun İ.Əfəndiyevin “Məhv olmuş gündəliklər” əsərində Savalan obrazını canlandıranrkən tərəf-müqabili olan aktrisa Vəfa Fətullayeva ilə olan sevgi macərası dillər əzbəri idi. Məşhur aktrisa Hökumə Qurbanovanın qızı Vəfa xanımın F.Poladovla ailə qurmasına qarşı olması iki gəncin həyatını demək olar ki, altı-üst etmişdi. Onlar bir-birlərini dəliçəsinə sevirirdilər.

1987-ci ildə aktrisa Vəfa Fətullayeva qan xərcənginə tutulur və Fuad Poladovun doğum günündən 3 gün əvvəl xəstəxanada, elə Fuad Poladovun qollarında dünyasını dəyişir. Bu, aktyorun dərin sarsıntı keçirməsinə səbəb olur. Sevdidiyi qadının ölümündən 34 il sonra Fuad Poladov da elə may ayında eyni xəstəlikdən dünyasını dəyişir.

Fuad Poladovu tanyanlar yaxşı bilirlər ki, o, yalnız fitri istedadı, bənzərsiz ifaçılıq məhərrəti ilə deyil, həm də səbri, sözübütövlüyü, ciddiliyi ilə fərqlənən

şəxsiyyət olub. Aktyor haqsızlığa qarşı barışmaz, üsyankar mövqeyi ilə də həmişə fərqlənib.

Xalq artisti 2018-ci il mayın 5-də 69 yaşında dünyasını dəyişib. Sevdiklərinin ürəyində əbədi məskən salan aktyorun məzarı “Qurd qapısı” qəbiristanlığındadır.

Müəmma ilə yarıda qalan ömür

Şıxəli Qurbanovun vəfatından 57 il ötür

Yeganə BAYRAMOVA

Elə şəxsiyyətlər var ki, nə qədər zaman keçsə də unudulmurlar. Uzun illər ötsə də, həmin insanların gördüyü işlər, xalqının həyatında oynadığı rollardan və verdiyi töhfələrdən danışılır. Çünki onlar tarixin elə bir yerində iz qoyurlar ki, hər dəfə vərəqlədikcə həmin illər, səhifələr təzələnilir.

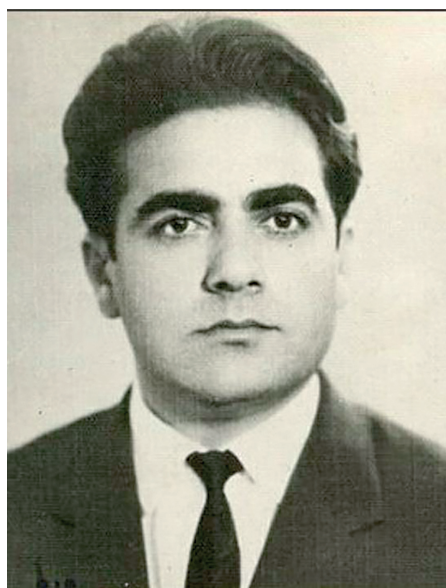
Gənc yaşlarında yazıçı, dramaturq, şair, filoloq-alim, ədəbiyyatçı, dövlət və ictimai xadim kimi tanınmaq hər adama nəşib olmur. O, filologiya elmləri doktoru, Azərbaycan Dövlət mükafatı və Üzeyir Hacıbəyov adına mükafatı laureatı idi. Söhbət dramaturq, yazıçı Şıxəli Qurbanovdan, hər bir azərbaycanlının yaddaşında Novruz bayramının ilk dəfə dövlət səviyyəsində keçirilməsinin səbəbkarı kimi qalan Şıxəli Qurbanovdan gedir.

Şıxəli Qurban oğlu Qurbanov 1925-ci il avqust ayının 16-da Bakıda qulluqçu ailəsində anadan olub. Orta məktəbi bitirdikdən sonra cəbhəyə gedib, 1941-1945-ci il müharibəsinə Leningraddan (Sankt-Peterburq) Almaniya-yadək döyüş yolu keçib.

Şıxəli Qurbanovun bir neçə kitabı işıq üzü görüb və ədəbi ictimaiyyət tərəfindən rəğbət-lə qarşılanıb. 1958-1961-ci illərdə “Rəis məşğuldur”, “Əcəb işə düşdük”, “Özümüz bilirik”, “Olmadı elə, oldu belə”, “Sənsiz” pyeslərini, “Bahadır və Sona” librettosunu qələmə alıb. 1966-cı ildə yazdığı “Milyonçunun dilən-ci oğlu” komediyası uzun müddət teatr səhnələrində oynanıb. Bundan əlavə, lirik şeirlər, poema, hekayə və tənqidi məqalələrlə mətbuatda müntəzəm çap olunub.

Sırr deyil ki, sabiq SSRİ dönməndə sovet imperiyası xalqların əksəriyyətinə milli dəyərləri unudurmağa, yaddan çıxarmağa cəhd göstərirdi. Mərkəzin təkid və tələbi ilə ölkəmizdə Məhərrəmlik, Oruculuq, Ramazan ayları, Novruz bayramının qeyd olunmasına qadağa qoyulmuşdu. İmperiyanın bu ədalətsiz, hegemon qadağına ilk dəfə barışmaz mövqe tutan, milli adət-ənənəyə sadıq Şıxəli Qurbanov olub. 1967-ci ildə məhz onun təşəbbüsü ilə respublika ərazisində, xüsusilə Bakı şəhərində Novruz bayramı böyük təntənələrlə qeyd olunub.

O zaman Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi Vəli Axundov Şıxəli Qurbanova təhlükəli işlər gör-

düyü barədə xəbərdarlıq edib. Şıxəli Qurbanov isə öz hərəkətlərinə görə özü cavab verə-cəyini deyib. Şıxəli Qurbanova qədər Azər-baycanın partiya nomenklaturasında belə bir cəsur addımı atana rast gəlinməyib. Mərkəzi Komitə katibi, şair, dramaturq və elmlər dok-toru olan Ş.Qurbanov bu addımı ömrü bahası-na atıb.

Həmin hadisədən sonra Ş.Qurbanovu bə-zən gizli, bəzən açıq şəkildə təqib edirdilər. Nömrəsiz məşınlar, mülki geyimli şəxslər onu nəzarətə götürür, izləyir, qarabaqara təqib edirdilər. Dördüncü sui-qəsdə naməd diş hə-kiminin əlləri ilə gerçəkləşdirilirdi. Novruz bayramından iki ay sonra may ayının 24-də Şıxəli Qurbanov dişlərini müalicə etdirmək üçün həkimə gedir. Elə oradaca müəmmalı şəkildə vəfat edir. Həkim dişinə iynə vurarkən Şıxəli Qurbanov ölür, hakim pəncərədən qaçır. Ailesi onun ölümünün dövlət səviyyəsində hazırlandığını iddia edir.

Mayın 23-də Şıxəli Qurbanov özünün müəllifi olduğu “Sənsiz” dramının məşqi zamanı zalı yarımçıq tərk etməli olur, çünki xaricdən qonaqlar gəlir. Şıxəli Qurbanov zaldan gedərkən bu sözləri səsləndirir: “Sənsiz”ə mənsiz baxarsınız...” Sanki ölümün artıq onu haqladığı üreyinə damır. Mayın 24-də göstə-rilməli olan tamaşa təxirə salınır. Tamaşaya gələnlərə elan edirlər ki, müəllif rəhmətə ge-dib. Əşitdikləri üzücü xəbərdən sonra insanlar xəstəxanaya axısr. Şıxəli Qurbanovun dəfn gününü bütün Bakı matəmə batır. Şıxəli Qurbanov Bakıdakı Fəxri xiyabanda dəfn olunur. Ölümündən sonra Musiqili Komediya Teatrına, Bakı küçələrindən birinə Şıxəli Qurbanovun adı verilib.

İdman

Azərbaycandan Qızıl Avropa Liqasının oyunlarına təyinat

Azərbaycan Voleybol Federasiyasının (AVF) Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin rəhbəri Mixail Frişmana növbəti dəfə etimad göstərilib. AVF-dən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Avropa Voleybol Konfederasiyasının (CEV) Avropa İdman Təşkilatı Komissiyasının üzvü Mixail Frişman kişi voleybolçular arasında Qızıl Avropa Liqasının ikinci turunun matçları-na təyinat alıb. O, mayın 24-26-da Lüksemburqda baş tutacaq turun oyunlarında supervayzer kimi hakimlərin işinə qiymət verəcək. Lüksemburq, Ukrayna və Çexiya milli komandalarının mübarizə apara-cığı turun hakimləri almaniyalı Matias Evald, ni-derlandlı Helena Geldof və lüksemburqlu Karol Hepp olacaq.

Xavi istefaya göndərilir

İspaniyanın “Barselona” komandası baş məşqçi Xavi Ernandeslə bağlı qərarını verib. AZƏRTAC xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, Kataloniya klubu 44 yaşlı mütəxəssislə yollarını ayıracaq. Rəhbərlik gələn

həftə bu barədə ispaniyalı çalışdırıcı ilə rəsmi görüş keçirəcək.

Artıq “Barselona”nın yeni baş məşqçisi də məlumdur. İspaniya nəhəngi almaniyalı Hans-Diter Fliklə anlaşılıb. Tərəflər arasında 2 illik müqavilə imzalanacaq.

Qeyd edək ki, “Barselona” Xavi Ernandesin rəhbərliyi altında La Liqada mövsümün bitməsinə 1 tur qalmış 82 xalla ikinci pillədə qərarlaşıb.

Baş məşqçi ilə müqavilə müddəti uzadılıb

Kişi voleybolçulardan ibarət “Azərreyl” komandası baş məşqçisi Boris Qrebennikovla yeni müqavilə imzalayıb. Klubun mətbuat xidmətin-dən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, təc-rübəli mütəxəssislə anlaşmanın müd-dəti daha 1 il uzadılıb.

Onun qarşısına qoyulan əsas hə-dəf son Azərbaycan çempionunu

uğurlara daşımaq və hey-yətdə olan gənc voleybolçuların inkişaf etdi-rilməsi yolunda fəaliyyətini davam etdirmək-dir.

Qeyd edək ki, “Azərreyl” Boris Qre-bennikovun rəhbərliyi altında ilk dəfə Azər-baycan Yüksək Liqası-nın qızıl medallarını qə-zanıb.

Türkiyənin İzmir şəhərində ke-çiriləcək 77-ci Balkan çempiona-tında iştirak edə-cək Azərbaycan atletləri böllü olub.

Azərbaycan Atletika Federasi-yasından AZƏR-TAC-a verilən məlumata görə, mayın 25-26-da təşkil ediləcək turnirdə milli ko-manda 7 idmançı ilə təmsil olunacaq.

Yığmanın heyətində Yekaterina Sarıyeva, Rüstəm Məmmədov (hər ikisi üç təkanla tullanma), Fəridə Rza-yeva (100 metr və 200 metr məsafəyə qaçış), Bəxtiyar Əsgərlı (800 metr və 1500 metr məsafəyə qaçış), Nazim Ba-bayev, Kəşgin Abbaszadə (uzunluğa tullanma) və İsmayıl Əliyevdir (nüvə

İştirakçı atletlər böllü oldu

itələmə və lövhə atma) qüvvəsini sına-yacaq.

Yarış “Paris-2024” Yay Olimpiya Oyunları və İtaliyanın paytaxtı Romada-kı Avropa çempionatına lisenziya xarak-teri daşıyır.

İngiltərə klubunda yeni baş məşqçi

İngiltərənin “Vest Hem” komandasının yeni baş məşqçisi məlum olub. AZƏRTAC Premyer Liqa klubunun rəsmi saytına isti-nadən xəbər verir ki, Lon-don təmsilçisi ispaniyalı çalışdırıcı Xulen Lopetegi ilə müqavilə imzalayıb. O, bu postda David Moyesi əvəzləyib.

Qeyd edək ki, X. Lope-teginin son iş yeri İngiltə-rənin “Vulverhempton” ko-mandası olub.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alqış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66
Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317
Tiraj: 5673
Sifariş: 1149
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilir və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Yeganə Bayramova